

ARCHA

$\frac{1}{2008}$

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

Každý má svůj „Uhuru Peak“ • Záchytný bod • 5 + 1 ve 2 + 1 • Ve škole zlobidla... • Aby naše slova bylo slyšet • Ymkárium – nízkoprahový klub • Anketa • Program EDIE putuje za mladými delikventy • V Brně se sešli laureáti Ceny Přístav • Na funkci předsedy ČRDM jsou dva kandidáti • Nemusíte se o prázdninách stěhovat z tee-pee do chatek • Občanská sdružení nemusí měnit názvy • Deset let Lačhe Čhave • Jak na mladé včelaře? • Tak to ne, přátelé • Oddíly PTO soutěžily ve vodním pólu • Netvařte se kysele a malujte vesele • Výzkum letních táborů Duhy 2007 • Šifra Komenského • Dobyť Babiho lomu 2008 • Pestrých deset let ČRDM

Fotogalerie Archy

Foto Sdružení Radost

Každý má svůj „Uhuru Peak“

úvodem

Kilimandžáro je nejvyšším místem afrického kontinentu. Mluví se o něm jako o „střeše Afriky“. Patří mezi nejvyšší vrcholy světa. Poprvé se z něj rozhlédli Evropané 5. října 1889. Výstup na tuhle horu je prý trekingová trasa, přesto k němu potřebujete horolezecké znalosti. A kromě jiného i dobrý zdravotní stav, peníze na vybavení a touhu dosáhnout cíle...

Každý z nás je životním horolezcem, který se snaží pokořit svůj masiv a ukázat ostatním, že má tu sílu, aby byl nejlepší. Nebo alespoň natolik dobrý, že se ve stáří ohlédne a uvidí za sebou slušný výstup. Cestu, která ho dovedla až na vrchol. Místo, kde chtěl vždycky být. Je tedy důležité zvolit si chytrého průvodce, zdatné nosiče a kvalitní trasu. Promyslet ji bod po bodu, abychom nezmrzli na ledovci, nespadli do propastí, či neumřeli hladem.

Jak tedy najít ty správné členy týmu? Jak poznat, kdo nás dobře povede? Kdo nám ošetří puchýře z dlouhé cesty a kdo pofouká duši, když už se nám nechce pokračovat? Na začátku výpravy nám musí pomoci rodiče, protože bychom si s dětským rozumem mohli jako průvodce zvolit obyčejného nosiče. A to by byla špatná expedice.

V této době si naše děti skutečně mohou vybírat z široké nabídky dětských sdružení. Někdy mě udivuje, že v tak zmodernizovaném světě stále vidám na vlakovém nádraží kluky, kteří mají batohy na zádech a tváře ošlehané větrem. Holky makají třeba na kolech a objednou půlku republiky. Máme i odvážlivce, kteří chtějí naučit naši generaci tříditi odpad a vážit si přírody. Dětské výpravy se podnikají do lesů, na řeky, na skály, do podzemí, mezi staré uličky Prahy.

Je velká spousta úžasných lidí, kteří svůj volný čas dobrovolně věnují dětem, aby jim pomohli s přípravami na jejich dlouhou cestu. Už tady mohou naši malí horolezci získat přítele, který je bude v životě jistit záchranným lanem. Nezáleží na tom, zda si životní cíl vysníte na louce pod stanem, při fotbalovém zápase či zdolávání překáž-

kové dráhy. Důležité je nezměnit se v samotáře, který bloudí.

Myslím si, že já na žádnou velkou opravdickou horu nevylezu. Nemám na to páru, sílu, povahu a v neposlední řadě fyzickou. Výpravu v Africe jsem absolvovala v oprýskaném džípu a strach jsem měla i na hřbetě rvoucího velblouda. Po překonání celodenní písečné jízdy v karavaně mi připadala zelená oáza jako nejúžasnější místo na světě. Nezapadlo mě hledat pětihvězdičkový hotel, stačila ledová voda mezi kameny a šileně sladký mátový čaj od domorodců. Věřila jsem, že se mi na pohoří Atlasu plní můj velký životní sen.

Nejvyšší bod Kilimandžára nese název *Uhuru Peak*, což ve volném překladu znamená *Vrchol Svobody*. Bylo by fajn, kdyby každý kluk i holka dostali možnost svobodně hledat svůj „Uhuru Peak“ na svém „Kilimandžáru“. Kdyby jejich rodiče chvíli vydechli a našli jim dobrou mapu na dobrou expedici, se správnými lidmi. Dětem se tak bude lépe zdolávat třeba *stěna bolesti*, *ledovec strachu*, nebo *dlouhá cesta beznaděje*. A možná jim všem za několik výstupů dojde, stejně jako mně, že splnění životního snu může mít i podobu obyčejného výletu

vlakem, který končí spáleným buřtem z ušmudlané dlaně malého kluka...

Šťastnou cestu na váš vrchol přeje

Marie Molková – Hromča
molkova@novinar.cz
Ilustrační foto RADAMOK

Archa 2008

Témata Archy	Uzávěrky:
1. Dětská sdružení jako záchytný bod	31. 1.
2. Děti a média	12. 3.
3. Neformální vzdělávání v dětských sdruženích	16. 4.
4. Bambiriáda 2008 (dvojčíslo)	9. 6.
5. Až se zima zeptá, co jsme dělali v létě...	20. 8.
6. Děti a mládež jako politikum?	1. 10.
7. Krajské rady dětí a mládeže	4. 11.
8. Být malou organizací?	1. 12.

Záchytný bod...

Určitě stojí za to zamyslet se nad tím, jestli tolik proklamované přednosti dětských organizací, totiž být záchytným bodem ve světě pochybných part, drog, alkoholu a neustálé komerce a násilí, opravdu fungují. Zda pomáháme narovnávat často pokřivený žebříček hodnot. Zda dítě, které projde klasickou dětskou organizací, je jiné, má jiné cíle a vidí svět jinak, než by vidělo bez nás a naší pomoci.

Určitě bych na začátek podotkl, že nejsme spasitelé světa, že někdy někteří z nás naopak vykonávají v péči o svěřené děti medvědí službu, ale věřím, že jsou to jen občasné excesy, o nichž se často ví víc, než o té druhé, pozitivní straně mince. Pak existují tisíce dětí, které by možná zažily v dětství jiný typ dobrodružství, ale díky rodině tyto děti směřují správným směrem i bez nás. Pro ty jsme zpestřením volného času, prostorem k vyžití a seberealizaci a partou kamarádů. A i to je mým hodně.

A pak jsou děti, kterým opravdu umíme pomoci, věřím tomu a hned přinesu několik důkazů. Během mé práce s oddílem a dětskou organizací jsem narazil na troufám si říct více než deset dětí, pro které jsme byli oázou klidu a bezpečí – neutěšené rodinné poměry, šikana ve škole, pochybná parta. Ne vždycky se nám podařilo nad zlem, které jsme cítili, zvítězit, možná jsme mohli udělat i víc. Ale vedoucí pozná, když se na něj dítě upne, chodí na všechny akce a nechce se mu domů. Poznáme dítě, které je bojácné a slabé a pravděpodobným terčem šikany ve škole. A oddíl, pokud to vedoucí umí (a za pár let vedení dětí to prostě umět musíte) může být v tomto směru opravdovou oporou. A teď slíbené příklady.

V oddíle má asi každý někoho, kdo je nejslabší a odstrčený, nevyniká v žádných typech her. I my jsme měli takového klučíka a měl jsem starost, aby nebyl terčem ostrakizace, protože jsem věděl, že ani ve škole to nemá jednoduché. Byl jsem ale ohromen, když při rozebírání stanů na táboře mu automaticky nabídl místo přirozený vůdce oddílu, nepsaný předseďa, a tím dal jasně najevo, kam

bude v hierarchii sahat, rozhodně nebude mimo partu.

Onen přirozený vůdce se hned v dalším příběhu dostává do role ohroženého. Kluk z malého města přichází do Brna na internátní střední školu a hned se vrhá do víru nejrozličnějších nočních dobrodružství. Naštěstí ve stejném měsíci sídlí organizace, jejíž pobočku navštěvoval na tom nejmenovaném malém městě. Má tu partu kamarádů, rozhodne se vést děti, vést oddílové schůzky dvakrát týdně a jezdit na naše akce. Rodiče jsou rádi, že jsme záchytným

Další odstavec bude o směřování člověka poté, co prošel oddílem. A modelovým příkladem budu já sám, byť mě napadá hned několik kolegů, dnes architektů, úspěšných ředitelů firem a šikovných lidí.

Místem, kam mě to táhlo, byl od deseti let oddíl, tam přírodovědná odbornost, mapa, buzola, tábory, pochody, skvělá parta kamarádů. Vysoká škola přírodovědného typu si o to vlastně říkala. Pak vedení oddílu, vedení dětské organizace, zkušenosti, které bych jinde nenabyl, jednání s úřady, ekonomické řízení, řízení lidí, management, fundraising... – a dneska se mi místo hledá opravdu dobře. Spojil jsem svou odbornost s pedagogickými zkušenostmi a skončil jsem jako pedagogický šéf ekocentra. A vděčím za to právě té malé nejmenované dětské organizaci.

Asi před dvěma roky jsem v Českém rozhlase v pořadu Rendez-vous byl asi hodinovým hostem a povídal jsem právě o naší, už to můžu říct, Zeměpisné společnosti a jejím výročí. Když byl po asi 45 minutách prostor pro dotazy posluchačů, ozvala se nějaká stará paní a strašně děkovala, že jsme z jejího dnes snad padesátiletého syna udělali prima člověka, který neměl problémy při

bodem, bandou lidí, které znají a na které se mohou spolehnout, partou, která má jiné cíle než hospody a bujarý studentský život.

komunikaci s lidmi, získal dobrou práci a ona, jeho matka věří, že to bylo i díky nám. Byla to tedy spíš zásluha mých předchůdců, ale přesto mi to nahnalo slzy do očí.

Uvědomil jsem si tenkrát, že vést děti není jen seberealizace, ale především odpovědnost za jejich další život a naše práce má smysl, a to olbřímích rozměrů. Nemusi nám to denně připomínat média a rodiče našich oddíláků, my to přece víme a žene nás to dál.

Martin Kríž

Zeměpisná společnost Morava

5+1 ve 2+1

Ani Pražákům není vždycky hej – rozsáhlá sídliště na jejich okrajích nemají konce a žije tady poměrně dost rodin, které si nesou nálepku: sociálně slabé. V jednom takovém paneláku žije v bytě 2+1 neobvyklá rodina – táta, pět kluků a dcera. Matku už nemají, a tak je Lucka pro kluky něco jako máma – sice je jí teprve třináct, ale nachystat do školy svačiny pro pět bráchrů je pro ni docela běžná ranní povinnost. Pomáhá tátovi i s vařením, praním a tak dál. Otec si teď konečně našel novou práci – trvalo to dlouho – při starosti o šest dětí není tak flexibilní, jak je dnes potřeba. Přesto rodina funguje dobře, i díky tomu, jak jsou děti samostatné. Ale jednoduché to není – dát všem dětem dostatek péče, pozornosti a uživit je – finanční starosti jsou samozřejmě na denní pořádku. A tak zatímco si jiné děti bezstarostně vybírají, jaké kroužky by je tak nejvíce bavily, děti Bařinovic mívají na odpoledne jediný a nenáročný program – nekonečné volno.

Jednoho dne se objevily v našem nízkoprahovém klubu: přišly všechny, od největšího až po to nejmenší, které sotva dosáhne na kliku. A od té doby k nám chodí. Ve všední dny i o víkendových akcích. Nechybí ani když jedeme na delší výjezd a určitě si nenechají ujít letní tábor. Obvyklá cena táborů je kolem dvou, tří tisíc; když se to vynásobí šesti, tak je jasné, že by si o něm mohly nechat leda

tak zdát. Díky svému „nizkopraháči“ se dostanou na týden do přírody za pár stovek, uniknou z prázdninové nudy sídliště a zažijí docela jiná dobrodružství, než ta, které by na ně čekala na rozpálených ulicích.

V klubu občas zvládnou i nějakou tu školní povinnost, ale důležitější je, že svoje starosti mohou probrat s těmi, kdo klub vedou. A hlavně se nenudí, ať už při „pokecu“ s ostatními, ping-pongu, fotbálku, u počítače, nebo při klubáckých akcích, které je stojí maximálně jen lístky na MHD – v lanovém centru, bazénu, na kolečkových bruslích...

Děti, z nichž by se přes jejich nadání a inteligenci mohly stát děti ulice, našly konečně tu svoji kýženou partu.

Držíme jim palce, aby z toho, co si z klubu odnesou, jednou čerpal i v dospělosti.

(Jména dětí byla změněna, pozn. aut.)

Hana Verfllová, Sdružení na pomoc dětem s handicapem, Komunitní centrum Motýlek – Nizkoprahový klub Pacific, Praha – Černý most

Ve škole zlobidla...

...v debujárských klubech šikovné děti

Asociace malých debujárů je občanské sdružení, které se zabývá rozvojem zájmu dětí o vědu,

techniku, ekologii, fyziku a chemii. Teď se asi někteří z vás chytají za hlavu a říkají si, jak asi tohle může někoho zajímat...?

Mnozí z nás totiž máme zažitou představu o těchto předmětech jako o těch, ze kterých jsme měli starost. Ony ty spousty vzorců... Na mnoha školách tomu tak opravdu bývá. Je mnoho důvodů, proč. Někteří mohou mít strach z pokusů, které ne vždy dopadnou tak, jak si experimentátor přeje – což se pak obtížně vysvětluje – jindy se špatně sháňejí suroviny potřebné k pokusu. Debutáři v celé České republice ale po odpolednách dělají pravý opak. Stovky dobrovolníků hledají

nápady na jednoduché (a pokud možno ne příliš nákladné) pokusy a na nich vysvětlují malým debutárům, proč se to či ono děje právě tak, jak se to děje.

Já sám jsem s debutáři začal spolupracovat v roce 2004, coby student SŠ, bez jasného důvodu. Postupně jsem se pro aktivity debutárů nadchl natolik, že v době své plnoletosti jsem si sám založil debutárský klub. Důvod? Uvědomil jsem si, že je mnohem lepší věnovat svůj volný čas dětem a jejich zábavě, než televizi a nudě městského ruchu všedních dní. Navíc mě tato aktivita do jisté míry ovlivnila i ve volbě mého, jak pevně doufám, budoucího povolání.

Za tu dobu jsem poznal spousty

šikovných kluků a holek, kteří se ve svém volném čase věnují fyzice, čímž „stoupají na ceně“ ve svém okolí.

Rada debutárů jsou děti s poruchami učení a chování. V klubech dělají přesně to, k čemu při „normální“ školní činnosti nemají možnosti: přemýšlejí, dohadují se, učí se spolupracovat, a hlavně svou práci za sebou vidí. Nevím jak jiní debutáři, ale ti moji mají nejraději pokusy, kdy se něco děje, prská, syčí mění barvy a ne-dejbože hoří. To jsou pak v sedmém nebi. Pokusy s ohněm mají ale jen „za odměnu“. A přesně tohle je myslím tím, co činí naši činnost zajímavou.

Když debutáři pošlou najednou k nebi několik octových raket,

když zapálí prskavky, přilepí k sobě bez lepidla dvě velké sklenice, tak vždy vzbudí rozruch a obdiv kolemjdoucích, kteří by si v těchto dětech mnohdy nedokázali představit to největší „zlobidlo“, i když jimi ve skutečnosti – alespoň pro školu – jsou. No, a o tohle přesně jde. Pro mě je pak největší odměnou, když se dozvím, že některý vyučující měl tolik odvahy, že debrujáři dovolil demonstrovat jeho pokus ve své hodině. Těmto vyučujícím pak patří můj veliký obdiv a uznání, neb si dovedu představit jejich údiv a zděšení, když za nimi debrujár přiběhne a řekne: „Já umím převrátit dnem vzhůru skleničku plnou vody, a ona nevyteče. Dám dvě knihy k sobě a vy je od sebe

nerozdělíte, ale lepidla se nedotknu. Ohnu před vámi vodu!“ No – a dobře odprezentovaný pokus pak určitě nezůstane bez odměny. (A nemusí přitom jít o známku, stačí pochvala.) A který pokus je pro mě osobně ten nejlepší? Budete se asi divit, ale ten, který nevyjde – a já musím tudíž přemýšlet o tom, proč... Vždyť přece platí, že „debrujár si ví rady“...

Václav Dušek

(Autor začínal jako malý debrujár v klubu v Ostravě a po dosažení 18 let si založil klub vlastní. Také díky debrujárskému dobrozdání byl loni přijat ke studiu na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích, pozn. red.)

Ilustrační foto z činnosti AMD ČR
Jiří Majer

Aby naše slova byla slyšet

naše téma

Tohle asi bude v mnoha sdruženích podobné. Jsou děti, které přijdou, ale protože je z toho či onoho důvodu činnost nezaujme, zase brzy zmizí. Pak jsou další, které touží neustále po změně. Ty své zájmy střídají po roce či dokonce půlroce. A pak jsou takoví, kteří přijdou a zůstanou jak jen to jde dlouho.

Právě těch nejstarších členů Dětské tiskové agentury jsme se zeptali, proč právě DTA se stala jejich „záchytným bodem“?

Dětská tisková agentura mi pomohla trochu se zachytit ve světě médií a vyzkoušet si na vlastní kůži, jak to chodí v rádiu a v novinách. Také jsem tu poznala spoustu „podobně postižených“ lidí. Ve škole mi sice činnost v rámci DTA příliš nepomohla a vzhledem k tomu, že jsem v maturitním ročníku, tak mám na všechny vedlejší aktivity čím dál tím méně času, na DTA se ale snažím si alespoň trochu času vyhradit...

Jana Trpišovská

Zkušenost při práci v DTA mi rozhodně pomohla ve snadnější profesní orientaci. Přišel jsem jako malý nadšenec do amatérského „vysílání“, které jsem si sám tvořil doma na magnetofonový pásek. V DTA jsem si zkusil nejedno živé vysílání na různých filmových festivalech i na vlnách Českého rozhlasu. Zkušenosti, předávané informace a hodiny za rozhlasovým mikrofonom, mixážním pultem i za klávesnicí počítače mě naštěstí jen utvrdily v tom, že tato práce by mne i v budoucnu velmi bavila.

David Kabele

Když nastoupíte po páté třídě na gymnázium, otevře se vám najednou nový svět. Ten vás konečně přijme jako samostatného lidského tvora, pro kterého není nerozum obětovat kus vlastního prostoru. Zjistíte, že romány jsou báječnou zábavou na večer, ale že za slunečního svitu chcete sami prožívat příběh, který nebude nikoho nudit, až se o něm bude

psát. Ovšem takovou představu si těžko zrealizujete, když ještě neměříte ani sto šedesát a volby budete moci ovlivnit až za osm let. Musíte se spojit s dalšími jako jste vy, abyste něco začali znamenat.

Píšu o sobě. Bylo mi jedenáct, když jsem si začala přát, aby moje slova začala být slyšet. Hledala jsem kamarády, kteří by mě naučili, jak je položit, prostor, kterému bych se neváhala svěřit, a pochopení, že nejsem úplně divná, když mi na odpoledne nestačí počítačové hry. Doma se neobjevila potřebná zpětná vazba, ve školním vyučování páni profesori ani nemohli vyhradit mnoho času k vyměňování názorů celé třídy, proto mě tolik oslovilo, když jsem se dostala k informaci o existenci „nějaké“ Dětské tiskové agentury (DTA).

Ačkoliv sídlí v Praze, naštěstí existuje i její brněnská pobočka nedaleko mého Gymnázia Matyáše Lercha. Navštívila jsem ji jednou „na zkoušku“ a už jsem tam zůstala, protože jsem zjistila, že regionální redakce Litina spojuje ve své činnosti všechno, co mě baví. Mohla jsem ze sídla Litiny „ve věži“ volnočasového střediska Lužánky vypravit kamkoliv a po-

každé jsem se tam spontánně vrátila. Když jsem zhlédla představení v divadle, hned jsem běžela k počítači, abych o něm podala zprávičku do internetových Malých (ale našich) novin, které společně vydávají všechny redakce DTA. Když jsem, cestujíc tramvají, vyslechla zajímavou příhodu, kterou spolucestující telefonoval své kamarádce do Austrálie, hned

jsem toho člověka pozvala do redakce, abychom si jeho příběh mohli natočit a odvysílat v opravdovém rádiu. Kolik dobrých lidí jsem tak poznala!

Když jsem teď někdy nemocná a lelkujíc v posteli se rmoutím, že ten život nestojí za nic a jenom hloupě utíká kupředu, aniž bych si ho mohla pořádně užít, zanedlouho se musím v těchto úva-

hách zarazit. Copak se nemám dost dobře? Někdy tomu nevěřím, ale to pak jenom stačí zalovit v archivu vlastních článků nebo prvních rozhlasových nahrávek. Copak jsem si tenkrát ty úžasné příhody, které popisují, vymyslela?

Dana Večerková

foto DTA

Ymkárium – nízkoprahový klub

Ymkárium – nízkoprahový klub, Praha, Jižní město

Znak YMCA, visící na nízké budově, je vidět už z dálky. Je to dobrý orientační bod pro ty, kteří se uprostřed stotisícového pražského sídliště ztratili. Tady jim poradí a ukáží jim, jak dál. Nemluvíme teď ale o ztrátě orientace zeměpisné, ale sociální. Ymkárium takhle pomáhá už osm let. Tohle nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je jedním z programů občanského sdružení YMCA Praha.

YMCA samotná se práci s mládeží věnuje po celém světě už víc než 150 let a nízkoprahová zařízení jsou její logickou odpovědí na sociální problémy mladých v 21. století. Ymkárium má otevřeno čtyřikrát týdně (pondělí, úterý, středa 15–20 hod., čtvrtek 15–18 hod.) a nabízí volný vstup všem mladým lidem ve věku 13 až 18 let z Jižního města, kteří mají volný čas a chtějí ho trávit v bezpečném a příjemném prostoru, potřebují s něčím poradit či pomoci a jsou ochotni respektovat jeho pravidla (žádná agrese, žádné drogy, žádné krádeže, žádný sex).

Návštěvníkům klubu se věnují pracovníci, kteří poskytují sociální služby (např. informační servis, poradenství, doučování, doprovod do zařízení návazné péče nebo práce s blízkými osobami), volnočasové aktivity (sportovní aktivity,

společenské hry, beatbox a volný prostor) a zajišťují provoz klubu. To ale není všechno; aby klub dokázal alespoň trochu nahradit to, co mnoha jeho klientům doma chybí – tedy fungující rodinu – navazují na pravidelnou otevírací dobu i jednorázové akce (sport, hudební workshopy, promítání, výtvarné činnosti, vaření aj.) a skupinové aktivity.

A kolik to všechno stojí? Vůbec nic: služba je poskytována zdarma. Klienti nemusí uvádět ani celé jméno a bydliště, a pracovníci Ymkária jsou vázáni mlčenlivostí ohledně osobních a citlivých údajů klientů.

Dvakrát týdně (pondělí, čtvrtek 15 – 20 hod.) působí v lokalitě také terénní sociální pracovník (streetworker), který kontaktuje klienty v jejich přirozeném prostředí. Cílem streetworku je nabídnout dětem a mládeži podporu a pomoc v obtížných životních

situacích. Streetwork může oslovit i ty mladé lidi, kteří nevyužívají nabídku prostoru Ymkária.

Ymkárium nabízí ještě jedno lákadlo – hudební zkušebnu. Je k dispozici především začínajícím kapelám a funguje 7 dní v týdnu od 10 do 21 hodin. Tříkrát týdně se ze studia ozývá beatbox, to když ho tu klienti klubu v pondělí, úterý a středu od 15 do 16 hodin zkoušejí. Protože jsou klienty klubu, mají v těchto termínech zkušebnu zdarma.

Zkrátka: základním posláním nízkoprahového klubu Ymkárium je omezovat rizikové způsoby života dětí a mládeže na Jižním městě v Praze 11 a předcházet jim. A to se mu, soudě podle stále se vracejících spokojených klientů, daří.

Vojtěch Berger

Zaujalo vás Ymkárium? Chcete se o něm dozvědět víc?

*Klikněte na adresu
www.ymkarium.ymca.cz.*

Další nízkoprahové kluby YMCA naleznete ve městech Hradec Králové, Orlová, Ostrava a Ústí nad Labem (www.ymca.cz).

Anketa

naše téma

Dokument „Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005 – 2008“ vytýčil jako jeden ze tří základních cílů v dané oblasti výchovu ke zdravému životnímu stylu. Jakou váhu při snaze o jeho naplňování přikládáte práci nestátních neziskových organizací, respektive sdružení zaměřených na celoroční mimoškolní výchovu dětí a mládeže (kupř. Junák, Pionýr, Asociace turistických oddílů mládeže, YMCA, Mládež Českého červeného kříže aj.)? Mohou podle Vás zafungovat jako „záchytný bod“, který je dítěti oporou při řešení problémů ve škole (studijní výsledky, handicap, šikana apod.) či v rodině nebo mezi jeho vrstevníky?

Neziskový sektor má v Česku dlouhou a bohatou tradici o které svědčí mimo jiné i množství aktivních neziskovek, které se na místní, regionální i celostátní úrovni dětem a mládeži věnují. Dobře fungující organizace, která pracuje systematicky a celoročně, patří zcela nepochybně vedle rodiny a školy k hlavním zdrojům podnětů pro formování osobnosti u dětí a mládeže. Rozhodně může být silným faktorem při výchově ke zdravému životnímu stylu, nesmí však – a ani nemůže – nahrazovat zdravé vztahy v rodině. Pokud se však dítě účastní celoroční činnosti pravidelně, vytvoří se často mezi ním a vedoucím vztah, který může být do jisté míry záchytným bodem začínajících problémů ve škole, ale i v rodině, a může být dítěti významnou oporou. Vedoucí, který je dítěti často rádcem, by však měl velmi úzce spolupracovat s rodiči všech dětí – bez ohledu na to, zda mají problémy, nebo ne. Tím se výchova v rodině a v organizaci může vhodně doplňovat.

V každém případě je velké množství podnětů, kte-

ré na dítě v organizaci působí, důležitým doplňkem při rozvoji osobnosti dítěte, jeho klíčových kompetencí a vůbec v přípravě na život. Roli neziskového sektoru vidím především jako výraznou podporu výchovy ke zdravému životnímu stylu v rodině a ve škole.

*Bc. Jan Burda
zástupce ředitele
Národního institutu dětí a mládeže (NIDM)*

Ano, jistě mohou. Vztahy mezi dětmi ve sdruženích jsou postaveny většinou na jiných základech než ve školním kolektivu či v rodině. Pokud rodina nebo škola selže, může právě zakotvení v nějaké mimoškolní aktivitě významně pomoci.

Děti jsou často ve škole společensky řazeny podle toho, jak se oblékají, jaké věci vlastní, zda se dobře, nebo naopak špatně učí, zda jsou aktivní, nebo apatické. Mohou se stát terčem snah o vyčlenění z kolektivu, v podstatě z jakéhokoli banálního důvodu. Jakmile stojí „mimo“, jsou středem zájmu. A pokud nejsou dostatečně silnými osobnostmi, může se tato pozornost kolektivu zvrhnout až v šikanu.

Ve správném oddíle, kmeni, skupině, družině, zkrátka ve „sdružení“ jsou úspěšní ti, kteří jsou ochotni nezištně udělat pro druhé maximum. Na výletě v horách musíte přizpůsobit tempo tomu nejslabšímu – v ideálním případě jde ostatně vpřed. Brzdí skupinu, ale toto „zpoždění“ zase oplatí třeba tím, že večer zahraje na kytaru nebo vypráví nějaké zajímavé příběhy... Pokud je celoroční hra nastavena tak, že každý má možnost dosáhnout nějakého cíle – například jet za odměnu na letní tábor – není vítězů ani poražených. Vítězem se může stát kdokoli. Někdo bude lepší ve sportu, jiný ve vědomostních disciplínách, ale každý může být vážený, každý může vyniknout. Oproti tomu „parazit“, který by chtěl jenom brát a užívat si na úkor ostatních, to má obvykle těžké.

Skupiny uvnitř sdružení jsou často tvořeny různě starými členy. Je hezké mít za vzor staršího kamaráda, který mě bere jako sobě rovného. Nevědomky tak od něj přejímám vzorce chování a nemám již takovou potřebu se identifikovat s neskutečnými hrdiny, kteří jsou nám dost často představováni v časopisech nebo v televizi. Naučit se žít v takovémto kolektivu kamarádů znamená být dobře připraven pro práci v jakémkoli týmu, respektovat osobnosti, které nás převyšují a neponižovat se před falešnými modlami. Zdravé sebevědomí může snížit potřebu sahat po prostředcích, které mají za cíl nás z tohoto nepochopitelného a dost často nespravedlivého

světa vyvézt mimo realitu, ze které bohužel už dost často není cesty zpět.

*Aleš Sedláček, 1. místopředseda
České rady dětí a mládeže (CRDM)*

Smysluplné trávení volného času dětí a mládeže je bezpochyby velice pozitivní a potřebné. Pokud se jedná o individuální program, je pro dítě dobrý již tím, že nevyplňuje svůj volný čas po příchodu ze školy pouze nekontrolovaným sledováním televize, surfováním na internetu nebo bezcílným potloukáním se po ulicích. Riziko, že se při tom setká s kriminálním chováním, je v takových případech totiž velmi vysoké (jak na internetu, tak na ulici či v partě), a nelze tedy tento nikým neřízený způsob trávení volného času doporučovat jako vhodný.

Nestátní neziskové organizace či sdružení zabývající se mimoškolní výchovou dětí a mládeže však mají oproti individuálnímu programu dítěte ještě tu výhodu, že organizují jeho náplň ve větších skupinách, podporují zdravý životní styl, navazování vztahů s vrstevníky, učí děti ohleduplnosti k druhým, přijímání společenských pravidel, poznává-

ní sebe samých apod. Taktéž mohou lépe zaručit kvalitu nabízeného programu a péči o děti. Jejich činnost podléhá (kvůli financování z nejrůznějších dotačních programů) častým kontrolám státních institucí, a tudíž je celkem spolehlivě prokazatelné, zda skupina funguje a dosahuje stanovených cílů.

Děti se navíc v důvěryhodné skupině svých vrstevníků a vedoucích dokáží daleko lépe „otevřít“ s problémy, které je trápí. V takovém případě, kdy se dítě svěří, nebo kdy u něj ostatní členové skupiny vypořádají nějaké potíže, lze skutečně hovořit o zachycení takového problému. Pokud je zájmová činnost skupiny odpovídajícím způsobem zaměřena, může ihned v počátcích s dítětem, mladistvým i jeho rodinou začít pracovat, a zabránit tak rozvoji nežádoucího chování či kriminálního jednání. Pokud se nejedná o specifickou skupinu řešící odborně dané problémy, je samozřejmě možné vyjednat péči ve skupině, která by byla vhodnější a reagovala přímo na potřeby dítěte se stejným efektem.

*Kpt. Mgr. Zuzana Pidrmanová
Preventivně informační skupina
Policejního prezidia ČR*

Ilustrační foto ZS Morava a Sdružení Klubko

Program EDIE putuje za mladými delikventy

I mladí lidé, kteří se dostali do zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, by měli mít šanci dál se rozvíjet a pracovat na sobě. Národní ústředí Programu pro mládež Ceny vévody z Edinburghu (EDIE) se rozhodlo podat jim pomocnou ruku a nabízí jim možnost zapojit se, stejně jako ostatní mladí lidé v České republice, do Programu EDIE. Od roku 2008 spouští národní ústředí Programu EDIE pilotní tříletý projekt zaměřený na rozšíření Programu EDIE do vytipovaných institucí, jež jsou zřízeny pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy v České republice.

Projekt je možné uskutečnit díky finanční pomoci Mezinárodního sekretariátu Ceny vévody z Edinburghu i penězům z dalších zdrojů. V počáteční fázi projektu budou proškoleni zájemci o práci vedoucího, kteří dostanou možnost načerpat praktické zkušenosti od kolegů ve Velké Británii, a to formou studijních návštěv. V další fázi projektu se pak již počítá s rozšířením Programu do dalších zařízení.

Během účasti v Programu mohou mladí lidé rozvinout své základní klíčové kompetence a naučit se novým praktickým dovednostem. Mohou získat takové kvality jako spolehlivost, smysl pro povinnost, schopnost rozhodování, plánování, komunikace,

vůdčí schopnosti a schopnost pracovat jako člen týmu. Tím dostanou šanci zlepšit i své budoucí postavení na trhu práce a odvrátit nebezpečí recidivy, jak dokládají zkušenosti z Británie. Při plánování projektu čerpalo národní ústředí ze zkušeností jiných zemí, kde s úspěchem zapojují do Programu mladé delikventy.

Alena Jeslínková

Zkušenosti z jiných zemí se zapojujáním mladých delikventů do Ceny vévody z Edinburghu:

Na základě dotazníku z roku 2006 zpracovaného Mezinárodní asociací Ceny vévody z Edinburghu vyplývá, že z celkového počtu 59 národních kancelářů (které jsou odpovědné za provozování Programu v dané zemi) pracují s mladými delikventy ve 21 zemích. Na rozeslaný dotazník odpovědělo 15 národních kancelářů z těchto zemí: Lucembursko, Holandsko, Velká Británie, Irsko, Portugalsko, Singapur, Bermudy, Hongkong, Kanada, Nový Zéland, Austrálie, Guinea, Dominikánská republika, Keňa, Jihoafrická republika.

Na světě bylo do Programu v r. 2005 zapojeno 6129 mladých delikventů, kteří plnili Program ve 186 institucích (vězení, ochranná vazba, ústavy pro mladé delikventy, komunitní skupiny). Ve většině zemí instituce pracující s mla-

dými delikventy oslovily samy z vlastní iniciativy národní kanceláře s žádostí o možnost účasti v Programu. Jejich cílem je využít možnosti Programu jako odměny pro jedince s dobrým chováním a zapojit některé mladistvé v rámci jejich rehabilitačního procesu. Většina účastníků byla zapojena na bronzovém nebo stříbrném stupni, zlatý stupeň plnili pouze účastníci v Irsku a Jihoafrické republice.

Statistiky o úspěšnosti Programu v těchto zařízeních jsou dostupné například ze Skotska, kde došlo v 75 % k snížení recidivy; 49 % k snížení užívání nelegálních drog; 96 % mladých delikventů pokračuje v plnění Programu. V Singapuru se v letech 450 účastníků, kteří dokončili bronzový a stříbrný stupeň, navrátilo zpět do společnosti bez další recidivy. Podle celkové statistiky mají nejvíce zkušenosti s účastí v Programu v Británii a v Jihoafrické republice, kde se v roce 2005 do Programu zapojilo již více než 2000 mladých delikventů. Z praktického hlediska se u 4 z dotazovaných národních kancelářů vyskytl problém s plněním oboru expedice, neboť bylo třeba pro účastníky získat povolení k opuštění dané instituce nebo najít vhodné náhradní řešení.

Zdroj: www.edie.cz

V Brně se sešli laureáti Ceny Přístav

Z číslu

Česká rada dětí a mládeže uspořádala v pátek 11. ledna 2008 první setkání dosavadních laureátů Ceny Přístav – ocenění pro zástupce veřejné správy a samosprávy za podporu mimoškolní práce s dětmi a mládeží. Akce, konaná pod záštitou hejtmána Jihomoravského kraje Ing. Stanislava Juránka, se uskutečnila na výstavišti v Brně v rámci veletrhů cestovního ruchu GO a Regiontour.

Cílem setkání byla výměna zkušeností z oblasti podpory práce s dětmi a mládeží, před-

stavení několika konkrétních aktivit a projektů a vyzdvíhnutí přínosu ocenění pro rozvoj politiky mládeže v ČR. Kromě držitelů ocenění se v Brně sešli i zástupci organizací, které v minulých letech návrh na udělení ceny podávaly, a další představitelé dětských a mládežnických organizací.

„Cena je určena lidem, kteří jsou ve státní správě a samosprávě, především na té místní a regionální úrovni, dobrým a bezpečným přístavem pro naši činnost,“ uvedl předseda ČRDM a moderátor setkání Pavel Trantina. Připomněl také motto ocenění, které podle něj velmi pěkně vyjadřuje partnerství veřejné správy a neziskových organizací: „Když půjdu před tebou, můžu

Vladimír Kubát, předseda Rady dětí a mládeže Jihočeského kraje - RADAMBUK, Mojmir Nováček, předseda Rady dětí a mládeže Severomoravského kraje - RADAMOK a Sylva Sládečková, laureátka Ceny Přístav 2004

Laureátka Ceny Přístav 2006 Miroslava Smolíková (s mikrofonem)

splést cestu. Když mě necháš jít za sebou, můžu se ti ztratit. Když půjdeme vedle sebe, společně dojdeme k cíli.“

Laureát Ceny Přístav 2003 Petr Halada

Setkání se zúčastnilo celkem šest laureátů Ceny Přístav, kteří v minulých letech ocenění obdrželi – Sylva Sládečková, Miroslava Smolíková, Václav Průcha, Jan Burda, Vít Beran a Petr Halada. Spolu s ostatními přítomnými se postarali o to, že setkání bylo velmi inspirativní a neslo se v příjemném a přátelském duchu. Někteří z laureátů podrobněji představili své projekty a aktivity, za které v minulosti cenu obdrželi.

Sylva Sládečková, koordinátorka prevence kriminality z Městského obvodu Ostrava-Jih, představila podporu práce volnočasových aktivit dětí a mládeže na svém úřadě. Mezi konkrétními aktivitami zmínila především přestavbu kluboven z bývalých mateřských školek a fungování Centra volného času KLIKA, o jehož zřízení se rozhodujícím způsobem zasadila.

Velice inspirativní bylo i vystoupení Václava Průchy, vedou-

cího oddělení mládeže, tělovýchovy a sportu Krajského úřadu Jihočeského kraje. Ten byl Cenou Přístav oceněn především za počín z roku 2004, kdy se svými spolupracovníky vypracoval „Strategii podpory práce s dětmi a mládeží v Jihočeském kraji na období 2005 až 2008“. Tato strategie byla přijata a schválena usnesením Zastupitelstva Jihočeského kraje jako závazný dokument v oblasti zájmové činnosti dětí a mládeže. Jedná se o průlomový čin, a vznikl tak dokument, který nečekal na připravovanou legislativu, neměl předlohu v žádném jiném kraji a ani nevznikl „na objednávku“.

S informační a finanční podporou volnočasových aktivit dětí a mládeže v kraji Vysočina seznámil přítomné Jan Burda, zástupce ředitele NIDM MŠMT a bývalý vedoucí oddělení mládeže a sportu na krajském úřadě. Nejzajímavější částí jeho příspěvku bylo představení grantových programů ve Fondu Vysočiny – finančního nástroje pro rozvojové projekty.

V následné diskusi své aktivity a názory přednesli i ostatní přítomní laureáti a jejich navrhovatelé z řad sdružení dětí a mládeže. Příjemnou tečkou za vydařeným setkáním byla i jeho neformální část, ve které účastníci pokračovali v živých diskusích v příjemné a přátelské atmosféře.

Věříme, že se tato setkání stanou do budoucna dobrou tradicí a místem pro setkávání partnerů z veřejné správy a samosprávy se zástupci dětských a mládežnických sdružení.

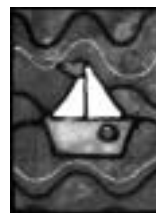
Kristýna Makovcová
foto autorka

Laureát Ceny Přístav 2003 Vít Beran

CENA PŘÍSTAV, kterou Česká rada dětí a mládeže uděluje již od roku 2002, je ocenění zástupcům veřejné správy na místní a regionální úrovni, kteří tuto funkci vykonávali alespoň po část období od 1. ledna předcházejícího roku, za významnou podporu mimoškolní činnosti a zásadní přispění k jejímu rozvoji. Navrhnout kandidáty mohou alespoň tři občanská sdružení dětí a mládeže nebo Domy dětí a mládeže (Střediska volného času). Letos tak mohou učinit do **15. dubna 2008**, kdy končí lhůta k předložení návrhů.

Blíže informace o Ceně Přístav, laureátech minulých ročníků a podmínkách navržení najdete na stránkách www.crdm.cz/pristav.

Na funkci předsedy ČRDM byli navrženi dva kandidáti

Představenstvo ČRDM na svém zasedání 24. ledna 2008 určilo termín konání 28. Valného shromáždění na 17. dubna, které bude zároveň shromážděním volebním. Do Kanceláře ČRDM byly doručeny nominace pro dva kandidáty na nového předsedu ČRDM. Jsou jimi pánové Jiří Let a Aleš Sedláček. Materiály vztahující se k jejich nominaci lze nalézt na internetových stránkách ČRDM (www.crdm.cz).

Nemusíte se o prázdninách stěhovat z tee-pee do chatek

Táborová činnost znamená nejenom nesmazatelné zážitky pro dospělé i dětské účastníky, ale také nesmazatelné stopy v podobě různých odpadů v okolní přírodě. Sdružení dětí a mládeže se chovají k přírodě ohleduplně a často do základu svých pedagogických programů mají zasazenu filosofii vztahu k přírodě.

Přesto je otázka odpadů, doprovázející nejružnější lidskou činnost, nepochybně důležitá a neunikla pozornosti zákonů a těch, kteří na dodržování zákona dohlížejí. Minulý rok vzbudila zájem veřejnosti **novelizace zákona 254/2001 o vodách**.

Na program pracovní skupiny Stát se proto dostala zejména problematika výkladu zákona, aplikovaná na produkování tzv. odpadních vod na dočasných letních táborech na „zelené louce“. Tedy tam, kde nejsou pevné stavby s přívodem vody jako umývárny, kuchyně a splachovací toalety. Ministerstvo životního prostředí na základě série jednání vypracovalo výklad, že takové

tábory podle paragrafů zákona odpadní vody neprodukují, a nemusejí tedy zavádět opatření k jejich zneškodňování. Zmíněný výklad je obsahem dopisu, který MŽP adresovalo junákům; bude nicméně k užítu vám všem, kteří tábory připravujete a mohli byste být přímo konfrontováni s dopady

novelizace vodního zákona. (Kopii dopisu lze nalézt u stejnojmenného článku zveřejněného portálem Adam (www.adam.cz).

Michaela Přílepková
– ředitelka Kanceláře ČRDM
Ilustrační snímek A-TOM
(TOM Chippewa)

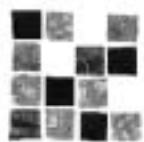

Občanská sdružení nemusí měnit názvy

K tomuto kroku nás nutila novela zákona o sdružování, která vstoupí v platnost v polovině letošního roku a která mj. ukládala občanským sdružením **povinnost mít označení „občanské sdružení“ přímo v názvu nebo zkratku o.s. za ním**.

Díky spolupráci s ČOS a ČSTV a s podporou spřátelených poslanců a senátorů se nám podařilo **prosadit změnu zákona, která tuto povinnost opět ruší**. Sdružení se tak vyhnou nejen velkému administrativnímu zatížení, ale především ušetří značné finanční prostředky, které by stála výměna dopisních papírů, razítek apod.

Michaela Přílepková, ředitelka Kanceláře ČRDM

Deset let Lače Čhave

představujeme

Občanské sdružení Lače Čhave (dříve o. s. Pomozme olašským Romům, přejmenováno v roce 2002 na o. s. Lače Čhave, pozn. aut.) vzniklo již v roce 1997 a od té doby nabízí svým klientům řadu aktivit. Jde o nízkoprahové zařízení pro romské děti a mládež, v rámci kterého pořádáme letní tábory (od roku 1998), výjezdové a víkendové akce, návštěvy i pořádání kulturních akcí a vystoupení.

Nízkoprahový klub pro romské děti a mládež občanského sdružení Lače Čhave v lokalitě Praha 4 – Nusle, Michle nabízí atraktivní nabídku trávení volného času v bezpečném prostředí. Romské děti a mládež mají často specifické problémy spojené s drogovou problematikou. Širší sociální prevence se realizuje již od roku 1997, za tu dobu má o. s. Lače Čhave navázané kontakty s romskými dětmi a mládeží nejen z dané oblasti, přicházejí k nám i klienti z jiných městských částí

(Praha 8 – Karlín, Beroun). Na lokalitu Prahy 4 jsou vázáni většinou neformálními vztahy (širší rodina, kamarádi).

Za dobu svého desetiletého fungování se o. s. Lače Čhave orientuje ve specifické problematice romského etnika a v neposlední řadě získává lektory z řad samotných Romů z dané lokality a také z řad studentů FF UK – obor romistika. Projekt má pozitivní dopad na řešení specifické problematiky Romů v lokalitě Praha 4 – Nusle, Michle. Aktivity o.s. Lače Čhave podporují

Kontakt:

**Občanské sdružení
Lače Čhave**

V Holešovičkách 37
182 00 Praha 8 – Libeň

www.lache-chave.cz
email: info@lache-chave.cz
telefon: 284 684 770

romské děti a mládež v aktivním přístupu ke vzdělávání.

Občanské sdružení Lače Čhave nabízí: každoročně letní tábory od roku 1998, výjezdové a víkendové akce, nízkoprahový klub od pondělí do pátku v odpoledních hodinách, sportovní a kulturní aktivity, kulturní akce a vystoupení.

V tomto roce jsme dle zákona 108/2006 Sb. zaregistrovali dvě sociální služby

(§ 62) nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a (§ 65) Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Od října 2007 začínáme také se službou terénní zprostředkování práce.

V rámci aktivit o.s. Lače Čhave vznikla 17. 2. 2003 romská kapela Vera, kterou tvoří lektori o.s. Lače Čhave (v té době byli někteří klienti nízkoprahového

zařízení). Vystupovala při mnoha příležitostech – Bambiriáda, Festival integrace slunce, vernisáže, „Setkáváme se a tančíme“ (setkání studentů a partnerských škol Visegrádské čtyřky – organizátor Gymnázium pod Vyšehradem).

V roce 2007 jsme získali nové prostory v ulici Ohradní 1370 (původní byly v ulici Boleslavova 250/1). Jedna místnost je vybavena jako zkušebna a herna – výuka na hudební nástroje a místo ke zkoušení kapel Vera a Ri Rá. Podarilo se nám také navázat spolupráci s Máriem Bihárim – romským komponistou a klávesistou (hraje ve skupině KOA).

Vyučuje klienty o.s. Lače Čhave hře na klávesové nástroje a vystupuje spolu s kapelou Vera Od září 2007 v prostorách tělocvičny ZŠ v Ohradní se děti učí od romského lektora bojový tanec capoiera. Od listopadu 2007 se pod vedením mladé lektorky zdokonalují v hip hopu. První prezentace proběhla v prosinci 2007 v prostorách o.s. Lače Čhave v Ohradní 1370.

Lada Vargová

foto z archivu sdružení

Akce v roce 2007

od 8.1. začal nízkoprahový klub pro romské děti a mládež v nových prostorách – pět dnů v týdnu od 14 do 18 hodin, o víkendech zkoušky kapel Vera a Corbies

21. 1. – bruslení ve sportovním areálu František

27. 1. – Michal Gunár a Vojtěch Mucha – příprava a realizace části dětského programu na Setkání náhradních rodin s romskými dětmi (o.s. Naše romské dítě)

6. 2. – kino Cinema City

17. 2. – 24. 2. – Výjezd pro klienty – Radvanice (11 klientů)

18. 5. – 20. 5.2007 – sjíždění řeky Sázavy na raftech spolu s vodáckým oddílem

27. 5. – vystoupení Lače Čhave – kapela Vera – pražská Bambiriáda na Střeleckém ostrově

31. 5. – Habrovka – program pro děti + vystoupení dětí odpoledne v programu s tancem pro malé děti

12. 6. – plavání v rámci klubu – Podolí

1. - 9. 7. – letní tábor ve Slavkově u Českého Krumlova (17 klientů)

18. 7. – koupání s klubem v Šárce

25. 7. – celodenní výlet do Zoo a zpět, plavba parníkem

28. 7. – vystoupení kapely Vera na festivalu Dvůrek v Jihlavě

27. – 31. 8. probíhal celodenní program v Praze

28. 9. – výjezd do Brna – Muzeum romské kultury

27. -29. 10. – výjezd do Moravského Krasu

Od října romský lektor vyučuje capoiera

Od listopadu hip hop (2 x týdně)

Jak na mladé včelaře?

Ze setkání vedoucích
dětských včelařských kroužků v Nasavrkách

Druhý lednový víkend se sjeli, ostatně tak jako každý listopad a leden, vedoucí včelařských kroužků z celé republiky do Nasavrk. Městečko, které leží uprostřed Železných hor, je známo svou keltskou osadou, ale i odborným včelařským učilištěm, naprosto ojedinělým nejen v České republice, ale i v Evropě.

Na setkání přijelo asi 70 včelařů. A to, že jsou zároveň vedoucími dětských kroužků, byste určitě neřekli. Vždyť průměrný věk vedoucích a vlastně i včelařů vůbec se pohybuje kolem 60 let.

Což znamená spousta praxe, často i času (většina vedoucích včelařských kroužků je v důchodu). Ale na druhou stranu je zřejmé, že řemeslo zvané včelařství neustále stárne, a tudíž pomalu vymírá. Zvládat v tomto věku nejen včely, ale i děti, dá o to větší kus práce. A protože včelařské kroužky jsou jakási naděje českého včelaření, klade se na vedoucí kroužků velký důraz. Český svaz včelařů si aktivit svých vedoucích kroužků velice cení, shání pro ně vybavení, peníze a snaží se je podporovat i pořádáním takového setkání.

A co se probíralo? O téma na celé sobotní dopoledne se postaral hlavní produkt tohoto řemesla, tedy med. Probíral se sběr nektaru a medovice, vznik medu, jeho stáčení a péče o něj. Další blok se věnoval problematice nákazy včelstev, především varroáze a včelímu moru. Hodina byla věnována i včelařským pomůckám, které si mohou včelaři spolu s dětmi v kroužcích přímo „na koleně“, základům mikroskopování a práci na počítači (která pro některé i sedmdesátileté vedoucí není tak samozřejmá, jako pro naši generaci).

Na otázky ohledně této zajímavé organizace pracující s dětmi a mládeží odpovídal Ivan Bělohlávek, pracovník SOUV – VVC, o.p.s. Nasavrky:

Co je ČSV, jak vznikl a kolik včelařů sdružuje?

Je to občanské sdružení, které vzniklo „zdola“ na základě dohody jednotlivých včelařských spolků po celé republice.

V současnosti sdružuje 49 000 včelařů s 520 000 včelstvy. Po loňském útoku varroázy se ale

počet včelstev a pravděpodobně i včelařů snížil.

Musím být členem svazu, když včelařím?

Nemusíte, takových včelařů je asi 2 000. Musíte ale plnit všechny povinnosti, které chovatelům včel ukládá náš právní řád a předpisy.

Jaká je tradice svazu v práci s dětmi a mládeží?

Velice dlouhá, kroužky vznikaly na vesnicích při základních organizacích ČSV, jejich činnost se ale dříve neevidovala ani nijak metodicky „shora“ nevedla. Mnohé včelařské kroužky nebo takové kroužky, kde včelařství bylo jen částí činnosti, patřily před revolucí pod SSM či Domy pionýrů a mládeže. Tyto kroužky byly odborně i metodicky velmi dobře vedeny. Nejstarší kroužek u nás pracuje bez přestávky již 62 let. Ale o něm, třeba, někdy jindy. Nejstaršímu vedoucímu kroužku je 85 let a nejmladšímu 20.

Jaká je náplň celoroční činnosti včelařského kroužku?

Kromě samotné práce se včela-

mi a včelími produkty je činnost mnohých kroužků velice pestrá. Často dělají i nejrůznější nevčelařské věci, třeba hrají divadlo, chodí do přírody, jezdí na tábory, dokonce se podílí na Bambiriádách, Dnech Země a jiných akcích v mnoha místech naší vlasti. Včelařské kroužky mají zpravidla týdenní nebo čtrnáctidenní cyklus. Pravdou je, že bez zázemí včelaře nebo zřizovatele bez úlů, včelstev a mnoha dalších potřeb a pomůcek se tato práce dost dobře nedá dělat.

Etablují se noví včelaři z řad včelařské mládeže, nebo se spíše řemeslo „dědí“ v rámci rodiny?

Určitě obojí. Smyslem a cílem činnosti těchto kroužků není jen vychovat včelaře, ale i vytvořit pozitivní vztah ke včelařství, přírodě a rostlinám, které jsou závislé na opylování včelami. A těch je mezi hmyzosnubnými 95%. Je to prostor pro poznávání vzájemných vztahů v přírodě, protože včela je výrazným indikátorem stavu životního prostředí a biodiverzity přírody. On totiž ten pozitivní vztah k oboru deklarovaný mezi blízkými, vrstevníky, na veřejnosti je tou nejlepší a nejlevnější reklamou včelařství.

Je typickým modelem spíše malý kroužek (několik málo dětí), kterým se může vedoucí lépe věnovat, nebo jsou to spíše větší kolektivy, (deset a více dětí)?

Jsou u nás kroužky, kde jsou třeba dvě tři děti, ale výjimkou nejsou ani dvacetičlenné kolektivy. Metodika je vypracována pro počet pěti až osmi dětí. Umožňuje včelaři více se dětem individuálně věnovat. Jde totiž o práci náročnou na dodržování bezpečnosti, problémy jsou i s alergickými reakcemi dětí třeba na včelí bodnutí.

Včelaření cítím jako ryze venkovské řemeslo. Máte víc kroužků na vesnicích, nebo se najdou i dětské kolektivy ve větších městech?

Určitě spíše na vesnici, jsou to sice menší kroužky, ale je jich mnohem víc.

Jak vypadají statistiky počtu dětí v kroužcích, trend v ČR je alespoň u podobných organizací klesající?

Celkově je dnes ve zhruba 100 kroužcích evidováno asi 1000 dětí, počty oscilují a počet dětí a perspektiva kroužku vždy závi-

sí na vedoucím, který děti vede. Zda je dokáže zaujmout, zda umí být pedagogem, kamarádem a zároveň z něj cítí autoritu člověka a včelaře – odborníka.

Co byste popřál svým vedoucím do roku 2008 a co jejich dětem?

Vedoucím, aby neztráceli optimismus, aby si uvědomovali, že „dětí mohou být i horší, než jsou zrovna ti kluci a holky v mém kroužku“. A dětem, aby měly tolerantní a zodpovědné rodiče, kteří jejich zájmovou činnost náležitě ocení.

I když, setkal jsem se s mnoha mladými „včelařičky“, děvčaty a chlapci a byli a jsou fajn.

Děkuji.

*Martin Kríž
Foto archiv ČSV*

Český svaz včelařů

Křemencova 8, 115 24 Praha 1

tel.: 224 934 082

fax: 224 934 478

e-mail: info@vcelarstvi.cz

www.beekeeping.cz

Tak to ne, přátelé

**– zní letošní téma soutěže
Máme rádi přírodu.**

**Hnutí Brontosaurus vyhlašuje
14. ročník celostátní výtvarné,
literární a fotografické soutěže
Máme rádi přírodu.**

Soutěž má inspirovat zájemce k zamýšlení nad vztahem člověka a přírody, pozorovaným z nejrůznějších úhlů pohledu. Zapojit se mohou děti z mateřských i základních škol, středoškoláci i dospělí. Každým rokem přichází do soutěže *Máme rádi přírodu* množství pěkných prací, vytvořených na různá témata. Návštěvníky četných výstav určitě zaujala díla s náměty *Kouzlo chvíle a místa, Život a živly, Lidé v magii přírody* atd. Je dobře, že děti i v dnešní době baví tvořit, a to i dílka s tématem ochrany přírody.

Letošní ročník se námětově

možná trochu liší od těch předchozích. Mladičké tvůrce by měl navést k tomu, aby se dívali kolem sebe a všímali si, co vše člověk udělal špatně a jak by se tyto chyby daly napravit – k zamýšlení nad tím, jaký má člověk vliv na přírodu.

Soutěže *Máme rádi přírodu* se může zúčastnit kdokoli, kdo rád kreslí, fotí či literárně tvoří a není mu lhostejný vztah člověka a přírody. Zájemci naleznou v zadání soutěže množství podtémat, která jsou blízká jednotlivým věkovým kategoriím. Naši nejmenší se například „vyřádí“, při kreslení

2. místo v kategorii „model“, téma *Domov lidí v přírodě, z loňského ročníku soutěže Máme rádi přírodu – Adéla Bláhová, Praha (kategorie 1.-3. tříd ZŠ)*

a modelování zvířátek a kytic, ti starší se mohou zamýšlet nad vším, co člověk během svého života vymyslel, vyprodukoval, a ti ještě starší mohou fotit všechno ty „nepěkné“ věci kolem nás. Věříme, že každý si najde téma, které mu je blízké.

Uzávěrka soutěže je 11. dubna 2008. Výsledky budou vyhlášeny první májový den (tedy 1. května 2008). Vítězné výtvarné práce vystavíme na různých místech (Hodonín, Mikulčice, Brno a další); literární dílka budou publikována v tisku. Na vítěze čekají pěkné a zajímavé ceny. Těšíme se na vaše práce.

Dalimil Toman

Informace a zadání kategorií:
web: <http://brdo.brontosaurus.cz/mrp.php3>

Kontaktní osoba:

Dalimil Toman
tel. 605 763 112, 544 215 585
email: mrp.brdo@seznam.cz
Kontakt na pořadatele:
Hnutí Brontosaurus a BRĎO Vlkani
Hvězdová 10, Brno, 602 00
email: sekce.brdo@seznam.cz
www.brontosaurus.cz

Oddíly PTO soutěžily ve vodním pólu

V sobotu 19. ledna 2008 proběhla soutěž mezi brněnskými oddíly sdružení PTO nazvaná Vlčí pólo. Téměř dvě stovky dětí soutěžily ve vodním pólu na ZŠ Jasnová v Jundrově. Akce proběhla v rámci Zelené ligy a organizoval ji 17. PTO Vlci.

Děti a mládí lidí do osmnácti let se mohli zúčastnit nové akce Zelené ligy – soutěže zvané Vlčí pólo. Podle upravených pravidel vodního póla v bazénu na ZŠ Jaselská (14,5 x 7,5 m, hloubka 90 – 145 cm) soutěžily asi dvě stovky účastníků rozdělené do pětičlenných družstev. Ve třech kategoriích (do 10, 14 a 18 let, s omezeným součtem věků v týmu) bojovaly skupinky vyřazovacím systémem v desetiminutových zápasech.

Tři nejlepší družstva z každé kategorie dostala ceny pro jednotlivce a diplomy na památku. Každý tým získal navíc body pro svůj oddíl do letošního ročníku

Zelené ligy. Pro vyřazená družstva byl připraven doprovodný program, kde si děti mohly mj. ověřit své znalosti a dovednosti. Akce se obešla bez zranění a všichni zúčastnění si dobře zahráli podle zjednodušených pravidel. Další akcí Zelené ligy je tradiční Setonův závod, pořádaný 19. dubna v okolí Lelekovic.

Pionýr – Petr Kolář,
32. PTO Severka, Brno

O Zelené lize

Celoroční soutěž oddílů SPTO Brno nese název Zelená liga. Na jednotlivých akcích se oddíly utkávají v nejrůznějších disciplínách, od uzlování až po všestrannou prověrku tábornických dovedností na Setonově závodě. Na konci roku sedmička nejlepších oddílů získá právo nosit čestné nášivky a jejich náčelníci zasednou následující rok ve Štábu PTO.

O SPTO Brno

Sdružení pionýrských tábornických oddílů (SPTO) je dobrovolné zájmové seskupení pionýrských oddílů, které se zabývají tábor-

nickou činností, turistikou, poznáváním a ochranou přírody. Každý pionýrský tábornický oddíl (PTO) je řádně zaregistrovaným oddílem organizace Pionýr se všemi z toho vyplývajícími právy a povinnostmi, včetně oblasti hospodaření. Blíží informace naleznete na adrese <http://pto.pionyr.cz/?q=zasady-cinnosti>.

O Pionýru

Ze Statutu Pionýra vyplývá, že Pionýr je demokratické, dobrovolné, samostatné a nezávislé sdružení dětí, mládeže a dospělých. Umožňuje svým členům i dalším účastníkům svých aktivit uspokojovat jejich zájmy a potřeby prostřednictvím všestranné činnosti v různorodých, převážně dětských kolektivech při pravidelné celoroční činnosti, prázdninových a dalších volnočasových aktivitách, včetně mezinárodních. Nabídkou aktivního využití volného času dětí a mládeže pomáhá v boji proti kriminalitě, různým druhům závislostí a dalším sociálně patologickým jevům působícím na děti a mládež. Statut a další informace o sdružení Pionýr naleznete na jeho stránkách www.pionyr.cz.

Netvařte se kysele a malujte vesele

Česká unie karikaturistů, Dům dětí a mládeže hl.m. Prahy a Dětská tisková agentura vyhláší třetí ročník soutěže o nejlepší dětský kreslený vtip.

Soutěž má dvě kategorie:

1. pro děti od 6 do 11 let, téma: **Pohádkové bytosti ve světě lidí,**
2. pro děti od 12 do 17 let, téma: **Ve škole a za školou** (kreslené vtipy na téma škola a i vše kolem ní).

Kresby barevné i černobílé (s textem i beze slov) posílané poštou, se přijímají jen do počtu 3 ks a do velikosti formátu A4.

Na zadní straně musí být opatřeny jménem, příjmením, věkem, plnou adresou s PSČ a telefonem, případně i mailem na autora (nebo na rodiče) a musí být doručeny do 13. 3. 2008 na adresu: DDM, Karlínské nám. 7, Praha 8, 186 00 nebo zaslány najednou do stejného termínu ve stejném počtu do 3 ks mailem na adresu klimkova@ddmpraaha.cz, každý o velikosti do 150 kB, ve formátu jpg. Obrázky zasílané e-mailem musí být doplněny o údaje o autorovi kresby jako u zásilek posílaných poštou.

Díla zaslaná do soutěže bez úplných údajů o autorovi nebudou přijata.

Do soutěže se přijímají jen díla původní, vytvořená samostatně

děti a nepřevzatá od jiných autorů. Kresby se autorům nevracejí.

Vyhlášení výsledků a ceny

Porota složená ze zástupců organizátorů a partnerů soutěže do 20. 3. 2008 vyhodnotí zasláné práce a vyhlásí v každé věkové kategorii vítěze.

Výsledky budou oznámeny v pořadu Domino na stanici ČRo 2 Praha, na internetových stránkách DTA www.dta.zde.cz, ČUK na adrese <http://cuk.dreamworx.cz> a adrese DDM – Karlínské Spektrum <http://spektrum@ddmpraaha.cz>.

Vítězové budou jmenovitě informováni. Předání cen se uskuteční u příležitosti otevření výstavy nejlepších prací dne 29. 3. 2008 v Domě dětí a mládeže hlavního města Prahy, Karlínské náměstí 7, Praha 8 – Karlín.

Tak tedy – netvařte se kysele a malujte vesele!

Dětská tisková agentura (DTA)

Výzkum letních táborů Duhy 2007

• Úvod

Následující zpráva prezentuje výsledky dotazníkového průzkumu letních táborů v České republice organizovaných sdružením Duha.

Průzkum se uskutečnil ve dnech 20. – 22. července 2007. Téměř dvě stě dětí bylo dotazováno na své pocity, úvahy a na informace spojené s táborem, kterého se účastníly.

Průzkum se uskutečnil na sedmi táborech:

- Spálovský mlýn (Duha Klub Dlažka)
- Javorek (Duha Hecíři)
- Máchův mlýn (Duha Ďáblík)
- Hrad Libštejn (Duha Sisýfos)
- Vižňov (Duha Paprsek)
- Říčky, Orlické hory (Duha Jasmin)
- U čerta, Hoštejn (Duha TO Medvědi)

• Zkoumaná skupina

a) věk

Dotazníkového průzkumu se zúčastnilo 187 dětí ve věku od 6 do 15 let.

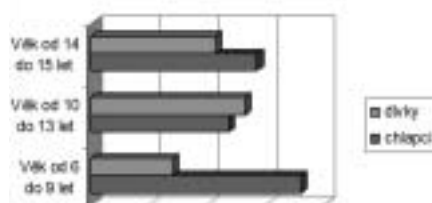
Děti ve věku **mezi 10 a 13 lety** jsou největší skupinou účastníků se táborů (skoro **49%** ze všech účastníků).

Děti od 6 do 9 let představují 25% všech účastníků a děti 14 a 15leté tvoří 26% všech účastníků.

	chlapci	dívky
Věk od 6 do 9 let	72%	28%
Věk od 10 do 13 let	47%	53%
Věk od 14 do 15 let	57%	43%

b) pohlaví

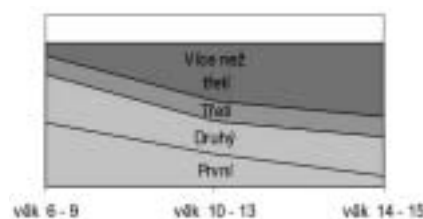
Většina účastníků byli chlapci (chlapci tvořili 56 % všech účastníků).

Četnost účasti na táborech

Otázka zněla: *Kolikrát je tento tábor v tvém životě?*

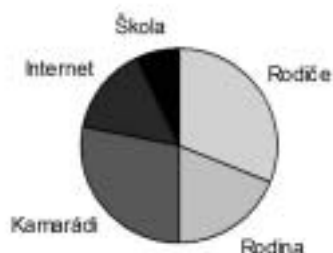
	věk 6 – 9	věk 10 – 13	věk 14 – 15
První	45%	23%	8%
Druhý	34%	23%	27%
Třetí	13%	14%	14%
Více než třetí	8%	40%	51%

Úvaha je taková, že starší děti jsou zvyklé častěji jezdit na tábory každý rok. Začaly se účastnit táborů pořádaných Duhou jako malé děti (v době, když byly v první věkové skupině odpovídající výzkumu).

• Způsob, jak se dozvědět o tábore

Rodiče	31%
Rodina	19%
Kamarádi	28%
Internet	15%
Škola	7%

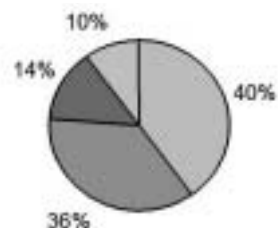
• S kým děti jezdí na tábor?

Průzkum ukázal, že **většina dětí jezdí na tábor s kamarádem nebo kamarády** – tuto možnost vybralo **40%** dětí.

36% respondentů přijelo se sourozencem nebo sourozenci. 14% jelo s bratrancem nebo sestřenicí.

Jen 10% dotazovaných dětí odpovědělo, že jelo na tábor samo.

☐ s kamarádem ☐ se sourozencem
☐ s bratrancem ap. ☐ sám/sama

• Nejoblíbenější činnosti na tábore

Děti mohly vybrat více než jednu odpověď.

Jednoznačně, **hraní her s kamarády** je nejoblíbenější činností mezi dětmi (tuto odpověď vybralo **70%** dětí).

Sportovní aktivity (zejména plavání) je druhou nejoblíbenější aktivitou označenou 43% dotazovaných.

24% si zvolilo výlety a procházky po památkách, 17% z nich uvítá umělecké aktivity.

• Co je na tábore nejlepší

Děti mohly vybrat více než jednu odpověď.

Nejoblíbenější volbou u těchto odpovědí je možnost **Mohu hrát hry s kamarády** – **76% dětí** zvolilo tuto odpověď.

Děti se domnívají, že poznat nové kamarády je druhá nejlepší věc na tábore (75%).

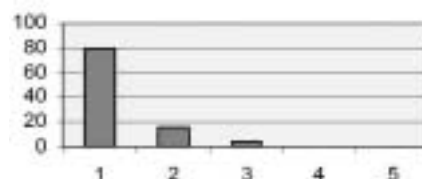
66% dotazovaných označilo odpověď *Mám pořád co dělat a nenučím se tu.*

62% dětí oceňuje, že mají kontakt s přírodou.

Odpověď: *Vyrazím mimo domov* byla vybrána u 54 % dětí.

• Známkování táborů

Děti byly požádány, aby označovaly tábor, které ho se účastní, jako ve škole: známkami od 1 do 5, kdy jednička je nejlepší a pětka nejhorší.

Známka 1 byla vybrána **80%** dotazovaných. 16% označovalo tábor 2.

Jen 4% dětí vybrala známku 3. Zámka 4 a 5 nebyly použity nikým!

• Účast na budoucích táborech

98% dětí napsalo, že *by rádo jelo na tábor i v příštím roce*.

Pro 2% dětí, které si nepřály jet na další tábor, byl jediným důvodem stesk po domově a rodině.

• Shrnutí

Pro většinu účastníků táborů jsou kamarádi velmi důležitým zdrojem doporučení. Kamarádi je povzbudí, aby jeli na tábor a také jsou nejdůležitější během tábora.

Podle mého názoru je na táboře nejdůležitější velká možnost rozvoje sociálních dovedností jako práce ve skupině, způsob komunikace, pomoc jiným lidem. Děti si mohou dovednosti zkoušet během nejrůznějších her, které napodobují běžné činnosti. Většina dětí oceňuje možnost naučit se praktické dovednosti na táboře, jako např. orientaci, technické činnosti, atd.

Pobyt na táboře je také velkou příležitostí učit se samostatnosti a sebedisciplině, obzvláště pro mladší děti. Z mého pohledu mají děti tábor rády, protože je jejich čas organizován aktivním způsobem. Vedoucí se o děti starají tím, že jim poskytují zábavu na vysoké úrovni. Děti mohou trávit volný čas, kdy se nenudí, a co více, mají možnost během tábora rozvíjet a zlepšovat své dovednosti.

Hlavní závěr je, že tábory organizované Duhou naplňují úkoly v oblasti, kde organizace působí. Případá mi proto jako velmi významné připravovat tábory na takto vysoké úrovni každý rok a věřím, že tento průzkum je přínosný v tom, že ukazuje věkovou skladbu účastníků a zachycuje nejdůležitější úvahy dětí.

• Pár slov o autorce

Katarzyna (Kasia) Cieszyńska pochází z Polska, je jí 22 let a studuje politologii. V České republice pobývala od července 2007 do ledna 2008, kdy se účastnila mezinárodního projektu *Do Duhy (Reach the Rainbow!)*. Kromě mateřské polštiny hovoří česky a anglicky.

Tento rozsáhlý EVS projekt

realizovaný Duhou byl podpořen ČNA Mládež a jednalo se o první velký skupinový projekt svého druhu v ČR. Podstatou projektu bylo to, že Duha hostila najednou 8 zahraničních dobrovolníků, kteří se o letních prázdninách podíleli na činnosti v základních člancích Duhy a další měsíce pracovali na Ústředí Duhy. Svůj průzkum Kasia provedla právě v rámci tohoto projektu.

Šifra Komenského

Také jste bez dechu sledovali honbu za svatým grálem v knížce (či filmu) Šifra mistra Leonarda? Jen málokdo možná ví, že náš český „mistr“, známější jako „učitel národů“ Jan Amos Komenský, byl nejenom autorem filosofických děl, ale věnoval se také přírodním vědám a astronomii – tak blízkým nám, debrujářům! Vydejme se tedy společně na pátrání, zkoumání, tvoření a bádání, zkrátka na rozluštění šifry mistra Amose!

Právě startuje republiková soutěž, kterou pořádá Asociace malých debujářů ČR. Soutěž Šifra Komenského, nad níž převzal záštitu hejtman Zlínského kraje Libor Lukáš, je určena nejen debujářským klubům, ale všem, kteří se chtějí bavit vědou a technikou. Tajemství šifry je zatím skryto a čeká jen na vás, abyste ho odhalili. A kde jinde by se nakonec mělo konat finále, než v kraji, z něhož Komenský pocházel, a v uherskobrodském gymnázium, které nese jeho jméno...?

Zaměření soutěže

Soutěž je určena pro děti, které chtějí zkoumat, tvořit, bádát. Obsahuje problémové úlohy, také úkoly spojené s vyhledáváním na internetu, a především spoustu jednoduchých i složitějších pokusů.

Kdo se může přihlásit?

Do soutěže se mohou přihlásit registrované kluby debujářů, ale i jakékoliv jiné dětské kolektivy ve věku od 3 do 18 let s vedoucím starším 18 roků.

Jak bude soutěž probíhat?

V únoru, březnu, dubnu a květnu proběhnou korespondenční kola soutěže. Každé kolo bude vyhlášeno prostřednictvím internetu (adresa viz níže). Soutěžící svoje řešení zašlou každý měsíc e-mailem. V červnu se pak uskuteční celkové vyhodnocení korespondenčních kol. Do finále soutěže, které proběhne 10. – 12. 10. 2008 v Gymnázium J. A. Komenského v Uherském Brodě, bude pozváno 17 nejlepších družstev korespondenčních kol. Finále se zúčastní čtyřčlenná družstva s jedním dospělým vedoucím.

Jak bude soutěž hodnocena?

Při hodnocení budeme brát v úvahu věk soutěžících. V každém kole budou různé náročné úkoly, z nichž některé budou vhodné i pro předškolní věk a nižší stupeň ZŠ, některé zvládnou až děti z vyššího stupně a středoškoláci.

Všechny důležité informace

(včetně např. potřebných kontaktů, předběžné přihlášky do soutěže, jejich propozic apod.) zájemci najdou na internetové stránce www.debruar.cz

Petr Zapletal

Zpravodaj ČRDM o výchově a využití volného času dětí a mládeže

ARCHA

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 – 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přepava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 210, fax: 234 621 541
e-mail: archa@adam.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová, akad. mal.
Tiskne Studio REFOS, Praha
Fotografie z archivů členských sdružení ČRDM
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF

Vychází 8 x za rok
Toto číslo vyšlo v únoru 2008
Zpravodaj Archa je nekomerční tiskovinou, která není určena k prodeji.
Archiv čísel Archy od roku 1999 ve formátu PDF najdete na adrese <http://www.crdm.cz/archa>

Foto na přední obálce: Sdružení Klubko (vodácký oddíl Plaváček); foto na zadní obálce: archiv redakce.

Dobytí Babího lomu 2008

Letos již po 37. přivítal Babí lom na Nový rok stovky turistů, kteří v duchu přísloví *Jak na Nový rok, tak po celý rok* nezháleli, neváhali a pokusili se zdolat vrchol Babího lomu. Říkáte si: „Proč tak silná slova? Vždyť jde jen o nadmořskou výšku 562 metrů!“ Nuže, Babí lom je slepencový hřebínek dlouhý asi 2 km, na jednom konci s majestátní rozhlednou, na druhém s vlastním vrcholem. Cesta po něm si v každém úseku nezádá s cestou ve vysokohorském skalním terénu. I když ve sněhu a při náledí volí většina turistů na Nový rok cestu z okolního lesního terénu přímo do sedla a pak rovnou na vrchol, čeká je řada skalních stupňů, schodů a úzkých míst, klouzání, a také čekání ve frontě, prodírání se, dávání si přednosti, vzájemné vyhýbání se při koordinaci postupu tam a zpět. Že to není legrace, organizátoři dobře vědí a náročné úseky zabezpečují nataženými fixními lany, za což sdílí vřelé díky od všech příchozích. Komu tato „zajištěná cesta“ na vrchol nestačí pokrýt touhu po zkušenostech s vysokohorskou turistikou a s horolezeckými prvky, může si pod vedením instruktorů vyzkoušet slánění

a také se svést na horolezecké lanovce. Nejen přání všeho nejlepšího s novoročenkou a kalendářem turistických akcí, kterýchžto se na vrcholu každému dostane, je magnetem přitahujícím prvního ledna na vrchol spoustu lidí; je to určitě přírodní krása Babího lomu, umocněná slavnostní atmosférou Nového roku.

Marta Horáková
TOM 432 Horolezčata Brno

Spojit síly občanských sdružení dětí a mládeže a převést je přes rozbourené vlny naší politické scény i neurované poměry neziskového sektoru do klidných vod občanské společnosti. Usmíváte se? Připadá vám to hodně bláznivé? Možná je, ale určitě stojí za to se o to pokusit.

Jana Vohralíková (YMCA), bývalá předsedkyně ČRDM, sloupek „Arše na cestu“ v 1. čísle zpravodaje Archa, 1999

První listopadový víkend se slétli z celé naší republiky i z bratrského Slovenska do Brna divní lidé, kteří svůj volný čas věnují volnému času dětí, případně i teenagerů. Cílem jejich cesty byla akce s názvem *Celostátní velká výměna zkušeností vedoucích dětských oddílů a klubů*. Naprostá většina z nich tam nemířila náhodou, ani poprvé. Akce je to již tradiční. Její duchovní i reálné základy vznikly již hluboko v osmdesátých letech, byť šlo o setkávání a výměnu zkušeností ilegální. Nyní se tato akce uskutečňuje každoročně, vždy v jiném městě Moravy či Čech (1992 Brno, 1993 Karviná, 1994 a 1995 Náchod, 1996 Třebíč a 1997 Kladno), počet účastníků roste a spolu s ním (i když nikoliv jen kvůli němu) roste i význam a uznání této akce.

Milan Appel – Mikin, náčelník CVVZ Brno '98

10 pestrých let ČRDM

Těch deset let od revoluce strašně uteklo a historické reminiscence vzbudí na mnohých tvářích úsměv. Jdeme vpřed a v polemikách a diskusích (bezesporu velmi prospěšných) o grantové politice, dotacích, střešních organizacích či strašném slově *věúescé*, ale i při vlastní práci v oddílech či klubech možná jaksi pozapomínáme, že tohle nebylo vždycky samozřejmé. Že i za příslušnost ke spolku se zavíralo, kádřovalo a buzerovalo, vyhazovalo ze školy nebo vydíralo, že vadila barva šátku nebo sekyra zaseknutá ve špaluku. Že jít s oddílem do kostela na bohoslužbu vyžadovalo i pár let před revolucí notnou dávku odvahy.

Tomáš Novotný (A-TOM), z fejetonu Revoluce, 1999

Ten trochu neobvyklý název celé akce jste si vymyslel vy?

Ne, to si nemohu přivlastnit. Přemýšleli jsme, jak letošní prezentaci sdružení dětí a mládeže nazvat. Před dvěma lety se podobná akce jmenovala *Festival sdružení dětí a mládeže*. Je to název dost oficiální, a navíc nejde jen o sdružení, vystupují tu i Domy dětí a mládeže, střediska volného času a další organizace. V loňském roce se podobnému setkání říkalo *Hrad patří dětem*. To letos také nešlo použít, akce se odehrává na dvou vltavských ostrovech, Střeleckém a Dětském. Návrhů bylo několik, například *Poklady na ostrovech*. Činnost dětí totiž považujeme za takový poklad a tady se jich najde celá velká řada. Nakonec však zvítězilo ono slůvko *Bambiriáda*.

Můžete to nějak vysvětlit nebo přeložit?

Na to se ptá řada lidí a každému odpovídám, že nemohu. To není cizí slovo, přeložit se tedy nedá. A neznámá vůbec nic. Není to žádná zkratka, není to nějaký jinotaj. Pro mne, jako češtináře, je to hezké české zvukomalebné slovo. Zkuste si ho zopakovat třikrát za sebou. Je v něm slyšet náběh na děti – *bambi*, ale pak to najednou trochu zavrčí – cítím v něm i jistou hravost.

Martin Bělohávek (Pionýr) v rozhovoru „Pozor, začínáme!“, věnovaném Bambiriádě, 1999

Hovořit s jedním partnerem, který mluví za mnohé, je jednodušší, než hovořit mnohokrát a s mnohými. Je to také daleko operativnější. To vše je důvod, proč ministerstvo školství uvítalo vznik „střechy“ ČRDM.

Vladimíra Al Malikiová, bývalá poradkyně a mluvčí ministra školství

Vybráno z Archy 1998 – 1999

Kdo je členem ČRDM – zakládající sdružení:

AKSM – Asociace křesťanských sdružení mládeže
A-TOM – Asociace turistických oddílů mládeže
AVZO ČR – Asociace víceúčelových základních organizací technických sportů a činností České republiky
ČTU – Česká tábornická unie
FoS ČR – Folklorní sdružení České republiky
Junák – svaz skautů a skautek České republiky
Pionýr

YMCA v ČR – Křesťanské sdružení mladých lidí

Podpůrná a spolupracující instituce:

NICEM – Národní informační centrum mládeže